

PELAN PENGURUSAN KESELAMATAN DAN KESIHATAN PEKERJAAN DI
TEMPAT KERJA BAGI BANGUNAN TINGGI

MOHD RADZLEE BIN OTHMAN

Laporan projek ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada
syarat penganugerahan Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan Fasiliti)

Fakulti Kejuruteraan Dan Sains Geoinformasi
UNIVERSITI TEKNOLOGI MALAYSIA

APRIL 2007

UNIVERSITI TEKNOLOGI MALAYSIA

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS♦

**JUDUL : PELAN PENGURUSAN KESELAMATAN & KESIHATAN PEKERJAAN
DI TEMPAT KERJA BAGI BANGUNAN TINGGI**

SESI PENGAJIAN : 2006/2007

Saya : MOHD RADZLEE BIN OTHMAN
(HURUF BESAR)

mengaku membenarkan tesis (~~PSM/ Sarjana/ Doktor Falsafah~~)* ini disimpan di Perpustakaan Universiti Teknologi Malaysia dengan syarat kegunaan seperti berikut :

1. Tesis adalah hakmilik Universiti Teknologi Malaysia
2. Perpustakaan Universiti Teknologi Malaysia dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan tesis ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. ** Sila tanda (√)

SULIT

(Mengandungi maklumat yang berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RAHSIA RASMI 1972)

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh organisasi / badan di mana penyelidikan dijalankan)

TIDAK TERHAD

Disahkan oleh

(TANDATANGAN PENULIS)

Alamat Tetap:
No. 9, Jalan AU3/14,
Ampang Hulu Kelang,
54200 Kuala Lumpur.
Selangor Darul Ehsan.

(TANDATANGAN PENYELIA)

PROF. DR. ABDUL HAKIM BIN MOHAMMED

Nama Penyelia

Tarikh : _____

Tarikh : _____

- CATATAN :
- * Potong yang tidak berkenaan
 - ** Jika Tesis ini SULIT atau TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa / organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT atau TERHAD
 - ♦ Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana secara Penyelidikan, atau disertai bagi pengajian secara kerja kursus dan penyelidikan, atau Laporan Projek Sarjana Muda (PSM).

Saya dengan ini memperakukan bahawa saya telah membaca
tesis ini dan pada pendapat saya tesis ini telah memenuhi
terma skop dan kualiti bagi penganugerahan Ijazah Sarjana Sains
(Pengurusan Fasiliti).

Tandatangan : _____

Nama Penyelia : Prof. Dr. Abdul Hakim bin Mohammed

Tarikh : _____

**PELAN PENGURUSAN KESELAMATAN DAN KESIHATAN PEKERJAAN
DI TEMPAT KERJA BAGI BANGUNAN TINGGI**

MOHD RADZLEE BIN OTHMAN

**UNIVERSITI TEKNOLOGI MALAYSIA
APRIL 2007**

PERAKUAN

Saya dengan ini mengaku bahawa tesis yang bertajuk '*Pelan Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan Di Tempat Kerja Bagi Bangunan Tinggi*' adalah merupakan hasil daripada kajian saya sendiri kecuali pernyataan yang dinyatakan seperti dalam rujukan. Tesis ini belum pernah diterima untuk sebarang penganugerah ijazah dan pada masa yang sama tidak diserahkan untuk tujuan penganugerahan ijazah yang lain.

Tandatangan : _____
Nama Pelajar : Mohd Radzlee Bin Othman
Tarikh : _____

DEDIKASI

*Dalam perjuangan ku menuju puncak menara gading ini
masa kamu untuk bermanja dan bermain sering dicuri
Isteri ku pengorbananmu dan doamu amat ku bargai
biarlah Allah sahaja membalasnya.
Isteri, anak-anakku putera dan 2 puteri
Kamulah pembakar semangat untuk ku teruskan perjuangan ini

Buat Mak dan Abah terima kasih atas doa kalian.*

PENGHARGAAN

Dengan Nama Allah Yang Maha Pengasih Lagi Penyayang

Syukur Alhamdulillah ke hadrat Ilahi dengan limpah kurnia dan izinNya telah memberi azam dan keyakinan kepada saya untuk menyiapkan tugas ilmiah ini bagi melengkapkan tesis Projek Sarjana ini yang bertajuk “Pelan Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan Di Tempat Kerja Bagi Bangunan Tinggi”.

Setinggi-tinggi jutaan terima kasih diucapkan kepada penyelia saya iaitu Professor Dr Abdul Hakim bin Mohamed kerana telah banyak memberikan bimbingan, tunjuk ajar, pandangan dan bantuan yang tidak terhingga kepada saya sehingga saya dapat menyiapkan penulisan kajian ilmiah ini dengan sebaik mungkin.

Tidak lupa juga penghargaan kepada Cik Asiah Nasution Suhaime dan En. Mohammad Albakribin Tajuddin dari NIOSH, En Mohd Rafiah bin Ismail dari JKPP Wilayah Persekutuan dan juga kepada responde-responden yang terlibat, pensyarah-pensyarah dari FKSG iaitu Dr Hishamudin Mohd Ali dan En Shahabudin Abdullah dan juga rakan-rakan sekursus terutama kepada Tn. Hj. Mohd Sabri Mat Deris yang banyak membantu dalam memberi idea dan panduan kepada saya dalam menyiapkan kajian penulisan ini.

Akhir kata saya menyusun sepuluh jari memohon kemaafan sekiranya terdapat sebarang bentuk kesilapan dan kekurangan dalam penyediaan kajian ini. Semoga kajian ilmiah ini menjadi rujukan dan panduan yang berguna kepada pembaca.

ABSTRAK

Penyelidikan ini adalah bertujuan untuk mengukur tahap dan pelaksanaan pelan pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan yang terdapat di Menara SME Bank, bagi mewujudkan budaya kerja selamat dan sihat. Kajian ini juga merangkumi tanggungjawab dan penglibatan oleh pihak pengurusan dan kakitangan di tempat kerja selaras dengan kehendak Akta 514. Objektif pertama kajian ini adalah bagi mengukur dan mengenal pasti tahap kesedaran dan kefahaman penghuni bangunan terutama kakitangan SME Bank berkaitan dengan pelan pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan di tempat kerja. Objektif kedua pula ialah, bagi mengenalpasti tahap keberkesanan pelaksanaan pelan pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan sediaada iaitu merangkumi komitmen majikan dan juga perancangan dan pelaksanaan pelan ini. Analisis deskriptif, frekuensi, crosstabs dan korelasi telah diaplikasi untuk menganalisis tahap kefahaman dan kesedaran serta tahap keberkesanan pelan pengurusan keselamatan dan kesihatan sedia ada. Hasil daripada kajian literatur, terdapat lima elemen asas yang penting bagi pembentukan pelan pengurusan KKP yang lengkap dan berjaya iaitu polisi, organisasi, perancangan dan pelaksanaan, penilaian dan semakan serta penambahbaikan, maka responden-responden akan diuji terhadap elemen-elemen ini. Hasil daripada analisis menunjukkan bahawa peranan dan komitmen majikan merupakan faktor yang penting bagi menjayakan serta melaksanakan pelan pengurusan keselamatan dan kesihatan pekerjaan ini. Disamping itu juga penglibatan pihak pengurusan terutama Presiden amat perlu supaya kefahaman dan pelaksanaan pelan ini diketahui di semua peringkat, maka dengan komitmen majikan dan pekerja, adalah diharapkan Menara SME Bank dapat mencapai pensijilan MS 1722:2005 iaitu 'budaya kerja selamat dan sihat'.

ABSTRACT

This research aims to identify and measure the implementation of Occupational Safety and Health Management Plan at Menara SME Bank. This research also identifies the involvement and responsibility of the management and employees as said in the Act 514. The first objective is to identify and measure the knowledge and awareness of the OSH management plan in work place especially within the SME's Bank staff in the building. Second objective is to identify the achievement of implementation of the OSH management plan that involves the commitment from the management and employees participation. Descriptive analysis, frequency analysis, crosstabs analysis and also correlation analysis are applied to analyze the factor and measurement for OSH management plan that have been practice. From literature review, there are five basic element involve in a successful health and safety management plan. Five elements are; policy, organizing, planning and implementation, evaluation and action for improvement. This main element evolves from the concept of continual improvement in all activities and accident prevention. The result of analysis shows that management high commitment and participation is the main factor to make the OSH management plan successfully and to achieve the plan objective. Therefore the senior management especially the President must seriously take part with this exercise. With strong commitment from the management and employee participation, it is the organization hope to achieve the Malaysian Standard award MS1722:2005 OSH Management System and subsequently developing health and safe working culture.

ISI KANDUNGAN

BAB	TAJUK	MUKASURAT
	PERAKUAN	ii
	DEDIKASI	iii
	PENGHARGAAN	iv
	ABSTRAK	v
	ABSTRACT	vi
	ISI KANDUNGAN	vii
	SENARAI RAJAH	xii
	SENARAI JADUAL	xiv
	SENARAI SIMBOL	xv
	SENARAI LAMPIRAN	xvi
1	PENDAHULUAN	1
	1.1 Pengenalan	1
	1.2 Penyataan Masalah Penyelidikan	2
	1.3 Objektif Kajian	4
	1.4 Skop Kajian	4
	1.5 Metodologi Kajian	5
	1.6 Kepentingan Kajian	8
	1.7 Batasan Kajian	8
	1.8 Susunan Bab	9
	1.9 Rumusan	13

2	PENGENALAN KEPADA KONSEP PENGURUSAN KESELAMATAN DAN KESIHATAN PEKERJAAN	14
2.1	Pengenalan	14
2.2	Konsep Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan	15
	Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan	
	Pekerjaan Di Malaysia	19
2.3.1	Pengenalan	19
2.3.2	Polisi	20
2.3.3	Organisasi KKP	22
2.3.4	Perancangan dan Pelaksanaan KKP	25
2.3.5	Penilaian dan Audit	26
2.4	Peruntukan Perundangan Dalam Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerja 1994 (Akta 514)	28
2.4.1	Latarbelakang Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerja	28
2.4.2	Tanggungjawab Majikan/Pemilik Organisasi Di Bawah Akta Keselamatan Dan Kesihatan Pekerjaan 1994 (Akta 514)	29
2.4.3	Tanggungjawab Pekerja Di Dalam Sebuah Organisasi Di Bawah Akta Kesihatan Dan Keselamatan Pekerja 1994 (Akta 514)	32
2.5	Penubuhan Jawatankuasa Keselamatan dan Kesihatan Di Tempat Kerja	33
2.6	Pengurusan Fasiliti dan Sistem Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja	37
2.6.1	Pengenalan	37
2.6.2	Peranan Pengurus Fasiliti	38

2.6.3	Pelaksanaan dan Cabaran Sistem Penurunan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja Dalam Organisasi	39
2.7	Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja; Moden dan Tradisional	40
2.8	Aspek Keselamatan dan Kesihatan Pekerja Menurut Perspektif Islam	42
2.8	Rumusan	44
3	PELAKSANAAN PELAN PENGURUSAN KESELAMATAN DAN KESIHATAN PEKERJAAN DI MENARA SME BANK	46
3.1	Pengenalan	46
3.2	Pelan Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan di Menara SME Bank	47
3.2.1	Latar Belakang	47
3.2.2	Praktis Pelan Pengurusan KKP	47
3.3	Amalan Pengurusan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan Bagi Senggaraan Sistem Bangunan	54
3.3.1	Latar Belakang	54
3.3.2	Objektif	54
3.3.3	Tanggungjawab Pihak Pengurusan	54
3.3.4	Tanggungjawab Pekerja	56
3.3.5	Tindakan Untuk Mengurangkan Risiko	57
3.3.6	Peraturan Yang Perlu Dipatuhi Oleh Kakitangan	58
3.4	Pelan Tindakan Kecemasan	66
3.5	Rumusan	80

4	METODOLOGI KAJIAN	82
4.1	Pengenalan	82
4.2	Rekabentuk Kajian	83
4.2.1	Pengumpulan Data Sekunder	83
4.2.2	Pengumpulan Data Primer	83
4.2.3	Analisis Data	87
4.3	Kes Kajian	88
4.4	Pemilihan Responden	89
4.5	Pengendalian Soal Selidik	89
4.6	Kaedah Pengukuran dan Analisis Data Soalselidik	89
4.6.1	Analisis Latarbelakang (Soalan Bahagian A)	90
4.6.2	Analisis Tahap Persepsi (Soalan Bahagian B dan C)	90
4.7	Rumusan	91
5	ANALISIS DATA	93
5.1	Pengenalan	93
5.2	Penemuan	93
5.2.1	Bahagian A. Latar Belakang Responden	93
5.2.2	Bahagian B, Tahap Kesedaran/Pengetahuan Pelan Pengurusan KKP	96
5.2.3	Bahagian C, Tahap Keberkesanan Pelaksanaan Pelan Pengurusan KKP	100
5.3	Analisis Data	101
5.4	Rumusan	113
6	PENEMUAN DAN KESIMPULAN	115
6.1	Pengenalan	115
6.2	Rumusan	115

6.3	Pencapaian Objektif Kajian	117
6.4	Kesimpulan	118
6.5	Cadangan Kajian Lanjut	122
6.6	Penutup	123
RUJUKAN		124
LAMPIRAN		

SENARAI RAJAH

NO.	TAJUK	MUKA SURAT
1.1	Carta Aliran Kajian	7
1.2	Ringkasan Kandungan BAB	12
2.1	Lima elemen kejayaan sistem pengurusan keselamatan dan kesihatan.	15
2.2	Sistem Keselamatan dan Kesihatan yang Efektif	18
2.3	Elemen dalam Sistem Pengurusan KKP	20
2.4	Model Pasukan Pengurusan Krisis	37
3.1	Carta Organisasi pasukan KKP di Menara SME Bank	48
3.2	Tatacara Kecemasan dan Kebakaran di Menara SME Bank.	75
3.3	Tatacara tanggungjawab orang yang pertama melihat Kebakaran	76
3.4	Tatacara menghadapi ancaman bom dan kecemasan untuk kakitangan dan penghuni Bangunan	77
3.5	Carta aliran tanggungjawab petugas bilik kawalan selepas waktu pejabat	78
3.6	Carta aliran tugas mengendalikan situasi bekalan elektrik terputus di Menara Sme Bank	79
5.1	Pejabat/Bahagian Responden	94
5.2	Pecahan Jawatan Responden	95
5.3	AJK Keselamatan & Kecemasan	96

5.4	Responden Mengetahui Pelan KKP	97
5.5	Responden Memahami Polisi KKP	97
5.6	Tahap Kefahaman Responden Terhadap Polisi KKP	98
5.7	Kesediaan Responden Dilantik AJK KKP	99
5.8	Pecahan Kesediaan Responden Dilantik AJK KKP	99
5.9	Komitmen Majikan Bagi Pelan Pengurusan KKP	100
5.10	Pecahan Tahap Komitmen Majikan Bagi Pelan KKP	101
5.11	Makluman Tanggungjawab Majikan dan Pekerja	101
5.12	Kesediaan Dilantik AJK KKP Berbanding Jawatan	103
5.13	Tahap Kefahaman Responden Pada Polisi Mengikut Kategori Pengurusan	105
5.14	Keperluan Pelan Pengurusan KKP Didokumenkan	112
5.15	Pensijilan MS 1722:2005	112

SENARAI JADUAL

NO	TAJUK	MUKA SURAT
5.1	Jawatan Responden	94
5.2	Pengetahuan Responden Berkaitan Wujudnya Pelan Pengurusan KKP	96
5.3	Tahap Kefahaman Responden Berkaitan Polisi KKP	98
5.4	Kesedian Responden Dilantik AJK KKP Berbanding Dengan Jawatan dan Jantina	102
5.5	Tahap Kefahaman Responden Berbanding Jawatan dan Jantina	104
5.6	Hubungan Antara AJK Keselamatan dan Kecemasan Dengan Kefahaman Tentang Polisi dan Pelan Diketahui	106
5.7	Pembolehubah Bersandar (Pelan KKP Diketahui) Berbanding Pembolehubah-Pembolehubah Tidak Bersandar.	107
5.8	Corelasi Antara Komitmen Majikan Berbanding Dengan Prosedur dan Pelaksanaan KKP	109
5.9	Hubungan Antara Prosedur dan Pelaksanaan Pelan Pengurusan KKP	110

SENARAI SIMBOL

AJK	-	Ahli Jawatankuasa
HSE	-	Health and Safety Executive, UK
JKKP	-	Jabatan Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan
KKP	-	Keselamatan dan Kesihatan Pekerjaan
OSH	-	Occupational Safety and Health
SME	-	Small Medium Enterprise
SPSS	-	Statistic Programme for Social Science

SENARAI LAMPIRAN

NO.	TAJUK
A	Borang Soal Selidik
B	Keratan Akhbar
C	Data Mentah Dari Microsoft Excel
D	Analisis Data Dari SPSS
E	Dasar KKP dan Tatacara Kecemasan di Menara SME Bank

RUJUKAN

- Abdul Hakim Mohammed, Maimunah Sapri & Maizan Baba (2006), *Pengurusan Fasiliti*. Universiti Teknologi Malaysia.
- Ahmadon Bakri, Rosli Mohd Zin, Mohd Saidin Misnan & Abdul Hakim Mohammed (2006), *Occupational Safety and Health (OSH) Management System: Towards Development of Safety and Health Culture*. Universiti Teknologi Malaysia: Kertas Kerja.
- Alan Waring (1996), *Corporate Health and Safety Strategy*. Essex, UK: Jurnal.
- BPMB Urus Harta.(2001), *Pengurusan Keselamatan & Kesihatan Pekerjaan: Kertas Kerja*.
- British Standards Institution (1996). *Guide to Occupational Health and Safety Management System*. London, BS 8800.
- British Standards Institution (1999). *Occupational Health and Safety Assessment Series (OHSAS) Specification*. OHSAS 18001.
- Chong Sheau Huey (2006), *Occupational Safety and Health Management System*. Universiti Teknologi Malaysia: Tesis Ijazah Sarjana.
- Colin Fuller (1999), *Benchmarking Health and safety Performance Through Company Safety Competitions*. Loughborough University, Leicestershire, UK: Jurnal
- Colin Fuller (1997), *Key Performance Indicator for Benchmarking Health and safety Management in Intra and Inter Company Comparisons*. Loughborough University, Leicestershire, UK: Jurnal
- David Walters (1998), *Employee Representation and Health and Safety*. South Bank University, London, UK :Jurnal.
- Department of Standards Malaysia (2005), *OSH Management System MS1722:2005*.
- Frank Booty (2005), *Butterworths Tolley's Facilities Management Handbook*. Sophie Mc Kenzie
- IOSH (2003). *System in Focus (Guidance on Occupational Safety and Health Management Systems)*. Leicestershire, UK.

- International labour Office-Geneva (2001), *Guidelines On Occupational Safety & Health Systems, ILO-OSH 2001*.
- International Law Book Services (2004), *Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerja 1994 (Akta 514)*.
- Jeremy Stranks (1996), *The Law & Practice of Risk Assessment (Health & Safety in Practice)*. Pitman Publishing.
- Kathryn Mearns & Jon Ivar Havold (2003), *Occupational Health and Safety and The Balanced Scorecard*. University of Aberdeen, Aberdeen, UK:Journal.
- Keith Alexander (1996), *Facilities Management (Theory & Practice)*. E & FN Spon.
- Lim Tian Poh (2004), *Safety Audit on Workplace: Kertas Kerja*
- Mahalia Soediono and Brian H.Kleiner (2002), *Developments Concerning The Occupational Safety and Health Act: Kerta Kerja*
- Mohd Nazali Mohd Noor (2002), *Pembangunan Pelan Pengurusan Krisis Kebakaran Di Bangunan Tinggi. Kes Kajian: Bank Industri & Teknologi Malaysia Berhad: Tesis Sarjana, Universiti Teknologi Malaysia*.
- Mark Cooper (1998), *Current Issues in Health and safety Training in The UK*. Aston University, Birmingham UK: Journal
- Naruddin Abd Shukor (2003), *Adakah Selamat Bekerja di KUKUM (Dari Kacamata OSHA: Kertas Kerja*.
- Oshmas Consultants (1995), *Quality Safety Management-Startegies For Complying With Osha 1994*, Ashmas Publication
- Phill Hughes & Ed Farrell (2003), *Introduction To Healty & Safety At Work*. Butterworth-Heineman
- Richard Johnstone & Michael Quinlan (2006), *The OHS Regulatory Challenges Posed By Agency Works : Evidence From Australia*. Jurnal www.emeraldinsight.com
- Rubiah Ibrahim (2004), *Developing & Maintaining A Safety & Health Culture: Kertas Kerja*.
- W.K Law & AH.S Chan, K.F Pun. *Prioritising The Safety Management Elements (A hierarchical analysis for manufacturing Enterprise)*. Jurnal